

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทนตามพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่อง
หลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘

กรมเจ้าท่าได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๓๐๕.๔/๔๑๑๑ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า บริษัทเอเวอร์กรีน ชิปปิ้ง เอเยนซี (ไทยแลนด์) จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบตามมาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘ (ใบทะเบียนเลขที่ ๒/๒๕๕๑ จดทะเบียน ณ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๐ และมีอายุถึงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖) และเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในต่างประเทศตามมาตรา ๓๙ (๓) ดังนี้

(๑) EVERGREEN MARINE (UK) LTD. ใบทะเบียนการตั้งตัวแทน เลขที่ (ป๒) ๒๖/๒๕๕๓ มีอายุ ๒ ปี จดทะเบียน ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีอายุถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๒) EVERGREEN MARINE CORPORATION (TAIWAN) LIMITED ใบทะเบียนการตั้งตัวแทน เลขที่ (ป๒) ๒๗/๒๕๕๓ มีอายุ ๒ ปี จดทะเบียน ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีอายุถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๓) ITALIA MARITTIMA S.P.A. ใบทะเบียนการตั้งตัวแทน เลขที่ (ป๒) ๒๕/๒๕๕๓ มีอายุ ๒ ปี จดทะเบียน ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีอายุถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕

เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ บริษัทเอเวอร์กรีนฯ ได้ยื่นคำขอต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทนของทั้งสามบริษัทต่อสำนักส่งเสริมการขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวี ตามเลขรับ สฟว. ที่ ๑๔๙๓๔ - ๑๔๙๓๖ และกรมเจ้าท่าโดยสำนักส่งเสริมการขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวีได้ตรวจสอบเอกสารพร้อมหลักฐานแล้ว ปรากฏว่าบริษัทเอเวอร์กรีนฯ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานครบถ้วน แต่มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาของใบทะเบียนการเป็นตัวแทนที่บริษัทเอเวอร์กรีนฯ ขอต่ออายุ ซึ่งสำนักส่งเสริมการขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวีมีความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาของใบทะเบียนการเป็นตัวแทนดังกล่าวแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย คือ

ความเห็นที่หนึ่ง พิจารณาตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฯ คือ อนุญาตนับแต่วันที่ใบทะเบียนการเป็นตัวแทนสิ้นอายุไม่เกินสองปี (ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗)

ความเห็นที่สอง พิจารณาตามอายุของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่เป็นตัวแทนในประเทศไทย (ตามใบทะเบียนเลขที่ ๒/๒๕๕๑ มีอายุ ๕ ปี และอนุญาตตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖) คือ อนุญาตนับแต่วันที่ใบทะเบียนการเป็นตัวแทนสิ้นอายุถึงวันที่ใบทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องสิ้นอายุ (ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖) ซึ่งสำนักส่งเสริมการขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวีได้หารือสำนักกฎหมายแล้ว

สำนักกฎหมายเห็นควรดำเนินการตามความเห็นที่สองนี้ เพราะในวันที่ยื่นต่ออายุจะต้องใช้ใบทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๑) ฉบับที่มีอยู่ ณ วันที่มายื่นขอต่ออายุ

กรมเจ้าท่าพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฯ บัญญัติว่า “ใบทะเบียนการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) ให้มีอายุตามอายุของสัญญาการตั้งตัวแทนแต่ไม่เกินสองปี นับแต่วันที่ออกใบทะเบียน...” และตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอต่ออายุใบทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดว่า “หากนายทะเบียนเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติหรือหลักประกัน หรือแสดงเอกสารและหลักฐานถูกต้องครบถ้วน แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนรับต่ออายุใบทะเบียนและออกใบทะเบียนตามใบทะเบียนเดิมให้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอต่ออายุใบทะเบียน” ซึ่งกรมเจ้าท่าเห็นว่าข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายทั้งสองกรณีดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องของระยะเวลาที่จะต่ออายุใบทะเบียน จึงขอหารือ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ถ้าหากกรณีผู้ประกอบการตามมาตรา ๓๙ (๑) ซึ่งใบทะเบียนมีอายุคงเหลือ ๓ เดือน ๑๗ วัน ได้มายื่นขอต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) จะสามารถต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทนดังกล่าวอีก ๒ ปี ได้หรือไม่ เนื่องจากสัญญาการตั้งตัวแทนไม่ได้ระบุระยะเวลาไว้

ประเด็นที่สอง พิจารณาต่อใบทะเบียนการเป็นตัวแทนฯ ตามกฎหมายกำหนดโดยอนุญาตตั้งแต่ใบทะเบียนสิ้นอายุถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ เป็นระยะเวลา ๒ ปี โดยที่ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องตามมาตรา ๓๙ (๑) มีอายุเหลือไม่ถึง ๒ ปี และไม่เพียงพอที่จะเป็นฐานของการเป็นตัวแทนตามมาตรา ๓๙ (๓) ได้ตลอดระยะเวลาของการเป็นตัวแทนตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สาม พิจารณาออกใบทะเบียนการเป็นตัวแทนฯ ตามอายุของใบทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยอนุญาตตั้งแต่ใบทะเบียนสิ้นอายุถึงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นระยะเวลา ๓ เดือน ๑๗ วัน ได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สี่ หากสมมุติฐานของระยะเวลาเปลี่ยนแปลงไปทำให้ระยะเวลาการออกใบทะเบียนการเป็นตัวแทนฯ ตามอายุของใบทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบมีระยะเวลาสั้นกว่า ๓ เดือน ๑๗ วัน จนถึง ๑ วัน กรมเจ้าท่าควรดำเนินการอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมเจ้าท่า โดยมีผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมเจ้าท่า) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่าข้อหารือนี้ มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาแต่เพียงว่า นายทะเบียนมีอำนาจกำหนดอายุของใบทะเบียนการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้หรือไม่ และอายุของใบทะเบียนการเป็นตัวแทนจะต้องอยู่ภายใต้อายุของใบทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องซึ่งเป็นตัวแทนหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุญาตและการประกอบกิจการบริการขนส่งที่มีรูปแบบหรือยานพาหนะที่ใช้ใน

การขนส่งมากกว่าหนึ่งรูปแบบหรือหนึ่งประเภท ภายใต้สัญญาขนส่งเพียงฉบับเดียว โดยมาตรา ๓๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฯ ได้กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจะต้องเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนหรือจัดแจ้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยได้แบ่งผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ ออกเป็น ๓ ประเภท คือ (๑) ผู้ประกอบการสัญชาติไทยที่ได้จดทะเบียน (๒) ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในต่างประเทศที่ประเทศไทยรับรองและได้จัดแจ้งต่อนายทะเบียน และ (๓) ผู้ประกอบการในต่างประเทศที่ได้จดทะเบียนตั้งผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องสัญชาติไทยตาม (๑) เป็นตัวแทนในประเทศไทย โดยการกำหนดประเภทผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องตามมาตรา ๓๙ (๒) และ (๓) ดังกล่าว เป็นการรองรับให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจากต่างประเทศสามารถเข้ามาประกอบการขนส่งในประเทศไทยได้ แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฯ ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องต่างประเทศที่ประสงค์จะเข้ามาประกอบการในประเทศไทย จะต้องจัดแจ้งต่อนายทะเบียน (ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องตามมาตรา ๓๙ (๒)) หรือตั้งตัวแทนในประเทศไทย (ผู้ประกอบการขนส่งหรือขนส่งต่อเนื่องตามมาตรา ๓๙ (๓)) ทั้งนี้ เมื่อผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฯ มายื่นคำขอต่อกรมเจ้าท่าเพื่อขอต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทน โดยผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องดังกล่าวมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้ดำเนินการถูกต้องตามความในมาตรา ๔๙^๒ วรรคสอง และมาตรา ๔๒^๓ รวมทั้งข้อ ๑^๔

^๑ มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เว้นแต่จะเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียน ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๔๑

(๒) ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนในต่างประเทศที่ประเทศไทยรับรองโดยสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ได้จัดแจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๔๕ หรือ

(๓) ผู้ประกอบการขนส่งหรือขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในต่างประเทศที่ได้ตั้งตัวแทนตามมาตรา ๔๘

^๒ มาตรา ๔๙ ใบทะเบียนการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) ให้มีอายุตามอายุของสัญญาการตั้งตัวแทนแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออกใบทะเบียน

ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบทะเบียนจะต้องยื่นคำขอก่อนใบทะเบียนสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้นำมาตรา ๔๒ วรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๓ มาตรา ๔๒ ใบทะเบียนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๑) ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบทะเบียน

ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบทะเบียนจะต้องยื่นคำขอก่อนใบทะเบียนสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อได้ยื่นคำขอมตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบต่อไปได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบทะเบียนนั้น

การขอต่ออายุใบทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ ข้อ ๑ ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบทะเบียนให้ยื่นคำขอต่ออายุใบทะเบียน ต่อนายทะเบียน ณ สำนักส่งเสริมการขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๑) ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ตามแบบ ขต.-ค๖ ทำয়กฎกระทรวงนี้

(๒) ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๒) ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบจดทะเบียนผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ตามแบบ ขต.-ค๗ ทำয়กฎกระทรวงนี้

(๓) ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบทะเบียนการตั้งตัวแทน ตามแบบ ขต.-ค๘ ทำয়กฎกระทรวงนี้

และข้อ ๒^๕ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอต่ออายุใบทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว นายทะเบียนมีหน้าที่ต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทนดังกล่าว แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฯ มิได้กำหนดให้ใบทะเบียนการเป็นตัวแทนมีอายุต่อไปอีกเพียงใด การพิจารณาต่ออายุใบทะเบียนนั้นจึงต้องพิจารณาจากอายุของใบทะเบียนการเป็นตัวแทนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้ใบทะเบียนการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) มีอายุตามอายุของสัญญาการตั้งตัวแทนแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออกใบทะเบียน

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าสัญญาการตั้งตัวแทนของ EVERGREEN MARINE (UK) LTD. , EVERGREEN MARINE CORPORATION (TAIWAN) LIMITED และ ITALIA MARITTIMA S.P.A. ซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียนตามมาตรา ๓๙ (๓) ที่ตั้งให้บริษัทเอเวอร์กรีนชิปปิง เอเยนซี (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นตัวแทน มิได้กำหนดอายุของสัญญาไว้ จึงต้องถือว่าสัญญาการตั้งตัวแทนทั้งสามฉบับดังกล่าวมีผลสมบูรณ์จนกว่าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะใช้สิทธิในการเลิกสัญญา ทั้งนี้ ตามความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีผลให้สัญญาการตั้งตัวแทนทั้งสามฉบับดังกล่าวมีระยะเวลาเกินกว่าสองปีตามที่กำหนดในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบมิได้ให้อำนาจนายทะเบียนในการพิจารณาต่ออายุของใบทะเบียนการเป็นตัวแทนให้สั้นกว่าที่กำหนดในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ได้ ดังนั้น นายทะเบียนต้องต่ออายุใบทะเบียนการเป็นตัวแทนต่อไปอีกเป็นเวลา ๒ ปีตามเพดานขั้นสูงที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๕๖

^๕ ข้อ ๒ เมื่อได้รับคำขอต่ออายุใบทะเบียนตามข้อ ๑ หากนายทะเบียนเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติหรือหลักประกัน หรือแสดงเอกสารและหลักฐานถูกต้อง แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนรับต่ออายุใบทะเบียนและออกใบทะเบียนตามแบบใบทะเบียนเดิมให้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอต่ออายุใบทะเบียน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าไม่อาจรับต่ออายุใบทะเบียนได้เนื่องจากผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติหรือหลักประกัน หรือแสดงเอกสารและหลักฐานไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยมิชักช้า แต่ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ และเมื่อผู้ยื่นคำขอได้ยื่นเอกสารและหลักฐานแสดงการแก้ไขคุณสมบัติหรือหลักประกันถูกต้องพร้อมกับยื่นคำขอต่ออายุใบทะเบียนใหม่ หากนายทะเบียนเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติหรือหลักประกัน หรือแสดงเอกสารและหลักฐานถูกต้อง ให้นายทะเบียนรับต่ออายุใบทะเบียนและออกใบทะเบียนตามแบบใบทะเบียนเดิมให้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอต่ออายุใบทะเบียนใหม่